

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003	Doknr.: 103044 - 134
Mottatt: 12 MAR 2004 SRJUR	
Saksbeh.: 1AA	Ark.: 482
Kopri:	Svskr.:

Det kongelige landbruksdepartement

Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Namsos, 15. mars 2004

Vår saksbehandler:

Vår ref.:
03/624-1

Deres ref.:
200303044-

Forslag til ny lov om skogbruk - høring

Vi viser til landbruksdepartementets brev av 04.12.2003 hvor forslaget til ny Lov om skogbruk ble sendt ut på høring. Det ble også bedt om synspunkter på forskrifter vedrørende miljø og foryngelse.

Statskog legger til grunn at forslaget til ny lov om skogbruket er en oppfølging av de føringer som ble gitt gjennom behandlingen av St.meld. nr 17 (1998-99) Verdiskaping og miljø – muligheter i skogsektoren (Skogmeldinga), hvor vi, i relasjon til en ny skoglov, bl.a. har merket oss

- behov for økt verdiskaping i skogsektoren og det tradisjonelle skogbrukets skogbrukets behov for større markedsorientering
- skogbrukets miljøoppgaver og - ansvar
- større ansvar for næringsens utvikling legges på næringsaktørene
- ansvaret for utviklingen av skogressursene legges i større grad på skogeierne, - skogeiers foryngelsesplikt forsterkes.

Vi legger videre til grunn at arbeidet med delegering av myndighet etter forskjellige lovverk til kommunalt nivå vil fortsette.

I lys av dette mener vi at forslaget til ny lov om skogbruket på en balansert måte har fanget opp de moderniserings- og tilpassingsbehov som lovverket har hatt behov for. Vi vil likevel komme med noen merknader knyttet til praktiske forhold av operasjonell/driftsmessig karakter. Videre vil vi gi noen synspunkter vedrørende forskrifter om miljø og foryngelse.

Merknader til forslag til Lov om skogbruk.

Til § 4 om skogeiers forvaltningsansvar, og om departementets myndighet til å gi nærmere forskrifter om de hensyn skogeieren skal ta i forhold til skogproduksjonen og det biologiske mangfoldet, landskapet, friluftslivet og kulturverdiene.

Statskog innser at departementet kan ha behov for hjemmel til å fastsette miljøforskrifter dersom skogbruket selv ikke i nødvendig grad selv tar nødvendig miljøansvar eller er i stand til å dokumentere dette i fornøden grad. Vi mener imidlertid at skogbruket i dag oppfyller kravet til miljøansvar, gjennom et markedsmessig krav om miljøsertifisering etter Levende Skog-standarden,

E-mail: finn.klungervik@statskog.no

og at slike forskrifter følgelig ikke er nødvendig og derfor heller ikke bør innføres. Vi viser til våre særskilte synspunkter på miljøforskrift nedenfor, og til vår kommentarer til §§ 5 og 19.

Til § 5 om skogregistreringer og skogbruksplan, og om offentlig tilgang til miljøinformasjon.

Statskog aksepterer at departementet kan gi nærmere forskrifter om skogregistreringer og skogbruksplanlegging. Ved en forskriftsfesting av innholdet i de skoglige registreringer kan departementet sikre at skogeieren har tilgang på relevant informasjon for planlegging og drift, og at skogeieren dermed vil ha den miljøinformasjon som er nødvendig for å oppfylle miljøkravet til skogbruket. Krav til registreringer kan omfatte både miljø- og landskapsmessige elementer samt kultur- og friluftslivsverdier.

Departementet kan på denne måten sikre at grunnlaget for ivaretagelse av skogbrukets miljøansvar foreligger, samtidig som ansvaret for gjennomføring av et miljøriktig skogbruk plasseres entydig hos skognæringen og skogeieren.

Til § 6 om foryngelse og stell av skog, og om departementets myndighet til å gi nærmere forskrifter.

Statskog aksepterer at skogeiers plikt til å sørge for tilfredsstillende foryngelse etter hogst m.m. blir eksplisitt uttrykt i lovteksten, og at departementet kan fastsette nærmere forskrifter for slik foryngelse. Når det imidlertid gjelder spørsmålet om forskrift, viser vi til særskilte synspunkter om dette nedenfor.

Til § 9 om forebyggende tiltak, og om fastsetting av tålegrense for beitetrykk fra viltarter.

Departementet ber om synspunkter til spørsmålet om adgang til fastsetting av tålegrense for beitetrykk fra beiting av vilt.

Fra Statskogs side er det her naturlig å kommentere dette med utgangspunkt i skogbruket i statsallmenningene.

Produktivt barskogskogareal i statsallmenninger utgjør ca. 2 mill. daa. I statsallmenningene har fjellstyrene de økonomiske interessene knyttet til viltet, mens de økonomiske interessene vedr. skogbruket tilhører Statskog og/eller de virkesberettigede/allmenningsstyrene.

Forvaltningsansvaret for skogen og skogbruket tilligger Statskog, ev. i samråd med allmenningsstyret hvor slikt finnes, mens forvaltningsansvaret for viltet blir i sin helhet lagt til fjellstyrene, ved at administrasjonen av jakt på elg, rådyr, hjort, bever og gaupe ble overført fra Statskog.

Dette vil gripe inn i betydningen av flere lovparagrafer, som var bygd opp på det grunnlag at rettighetshaver til skogbruk og jakt var samme juridiske person. Det kan her nevnes:

Viltlovens § 13 (felling av hjortevilt og bever som gjør skade)

Kommunen kan gi tillatelse til felling av hjortevilt og bever som gjør skade av betydning på fast eiendom, avling, frukttrær eller bærbusker eller vesentlig skade på skog. Kommunen kan bestemme at det felte dyr skal tilfalle den jaktberettigede mot tilsvarende fradrag i hans fellingskvote. ellers tilfaller det felte dyr eller verdien av dette kommunen.

Kommunen kan gi særlig tillatelse til å fjerne beverbolig eller dam for å hindre vesentlig skade ved oversvømmelse.

I slike tilfeller kan Statskog og de virkesberettigede som eier/rettighetshaver til skogressursene og fjellstyrene som rettighetshaver til jakt, oppfatte skadeomfanget på skog som forskjellig. Det er imidlertid helt klart at det er rettighetshaverne til skogressursene som vil bli skadelidende.

Statsallmenningslovens § 1 –1

Skogsdriften i statsallmenninger forvaltes av Statens skogforvaltning i samråd med allmenningsstyret etter retningslinjer gitt av departementet, og slik som bestemt i § 1 –3.

I følge merknader til loven skal uttrykket ”skogsdrift” forstås i vid betydning. Dette har også omfattet skogbehandlingen med tanke på en optimal viltbestand.

Statsallmenningslovens § 4 –3, 2. ledd

Statens skogforvaltning er ansvarlig for at skogbruksplan blir utarbeidet og at dette skjer i samråd med allmenningstyret og fjellstyret.

Den nye administrasjonsordningen endrer forholdet til fjellstyrene om blant annet skogbehandlingen i forhold til bestandsplaner for hjortevilt, bever m.v.

Forslag til ny skogbrukslovs § 6

§ 6 legger opp til at skogeieren får et stort ansvar for å sørge for foryngelse, og kommunen kan pålegge, og til og med iverksette tiltak på skogeierens bekostning for å sikre foryngelsen. Dette er i og for seg greit nok, men på statsallmenningene vil dette kunne føre til en særdeles vanskelig situasjon for Statskog i områder der det er store viltskader som følge av beiting av hjortevilt og skade på skog som følge av beverdammer / hytter, når jaktforvaltningen for disse artene også er overført til fjellstyrene.

Med utgangspunkt i de forholdsvis betydelige skogressursene som finnes i statsallmenninger, og med de interessekonflikter som erfaringsmessig eksisterer innenfor skog/utmarkssektoren, mener Statskog det vil være rasjonelt å fastlegge en entydig prosess som skal føre fram til en konklusjon, og som fastsetter ansvar for gjennomføring av tiltak, når konflikter involverer verdier av en viss størrelse. I og med at villtet i skogområder utgjør en del av skogbrukets overordna forvaltningsansvar, vil vi foreslå at en slik prosess og mandat for gjennomføring av nødvendige tiltak inntas som en bestemmelse i ny Lov om skogbruk.

Forslag til formulering:

I de tilfeller der det er vesentlig skade på skog som følge av viltbeiting og oppdemning av beverdammer / hytter, og skogeier og jaktrettshaver ikke er samme juridiske person kan skogeieren i samråd med jaktrettshaver søke kommunen om tillatelse til uttak av skadedyr. Verdien av de uttatte dyr tilfaller skogeier.

Til § 11 om meldeplikt, og om kommunenes saksbehandling.

Teksten inneholder ingen bestemmelse om frist for kommunen til å besvare en melding, men slår fast at tilbakemelding fra kommunen må foreligge før tiltaket blir utført.

Statskog er kjent med meldeplikten etter eksisterende lov, og oppfatter forslaget slik at denne meldeplikten kommer i tillegg til andre meldingsplikter og søknader om gjennomføring av tiltak slik disse er nedfelt i lovforslaget. Vi er spesielt betenkt over at det skal innføres en meldeplikt med formål å holde kontroll med skogeiers praktisering av lovens bestemmelser, og finner dette dårlig i samsvar med presiseringene av skogskogbrukets selvstendige ansvar, skjerpelsen av straffer og tvangsgebyr etter forslagets § 21, offentlighet om registrerte miljøverdier etter forslagets §5 og om rapportering fra internkontrollsystemet etter § 19.

Dersom forslagets bestemmelser skal opprettholdes, er det etter vårt syn, ut fra hensynet planlegging og gjennomføring av et rasjonelt skogbruk, nødvendig med større forutsigbarhet, og finner derfor at det bør innføres en svarfrist for kommunen på meldinger etter denne paragraf.

Til § 16 om renter av skogfondet

Renter av skogavgiftsfondet bør etter Statskogs mening tilfalle skogeieren etter fradrag for administrasjonskostnadene. Størrelsen på dette fradraget forutsettes fastsatt i forskrift. Dette vil skape et ryddigere økonomiske forhold rundt skogbrukets bidrag til finansiering av aktuelle tiltak av overordna eller felles karakter i skognæringen. Slike tiltak forutsettes finansiert gjennom egne FoU-midler etter forslagets § 17.

Til § 19 om tilsyn, kontroll og rapportering, og om internkontroller

Skogbruket har behov for internkontroller for å dokumentere at næringen tar sitt miljøansvar, jf merknader til § 5. Utformingen av internkontroller må samsvare med miljøstandardene. Fastsetting av krav til selve internkontrollene gjennom forskrifter virker derfor unødig kompliserende, men Statskog ser imidlertid at det er naturlig, i tilknytning til åpenhet om miljøinformasjon, at det også fastsettes krav om rapportering på de temaområder som fanges opp av internkontrollsystemer.

Synspunkter på en eventuell miljøforskrift

Skogmeldinga fra 1998-99 understreker at næringsaktørene selv måtte ta et større og mer selvstendig ansvar. Når det gjelder miljøansvaret har næringen tatt dette ansvaret gjennom etablering av Levende Skog-standarden og kvalitetssikre skogbruk i samsvar med denne standarden gjennom sertifisering. Vi tror ikke miljøforskrifter etter Lov om skogbruk vil erstatte miljøstandarder som etableres etter prosesser med interesseorganisasjoner som for eksempel Levende Skog. Et dobbelt sett med forskrifter/standarder vil skape usikkerhet/uklarheter i næringen, og kan medføre to parallelle sett med styrings- og rapporteringslinjer. Så lenge det ikke er dokumentert at skogbruket ikke tar miljøhensyn i nødvendig grad, finner vi det uhensiktsmessig med innføring av en miljøforskrift.

Etablering av miljøstandarder i skogbruket er en åpen og dynamisk prosess hvor også skogbruksmyndighetene kan delta.

En naturlig balansering mellom myndighetenes behov for sikring av at miljøhensyn blir ivaretatt i skogbruket, vil etter vårt syn derfor være:

1. Skogbruksmyndighetene sikrer at næringen har nødvendig kunnskap for å ivareta skogbrukshensyn ved fastsetting av miljøelementer som skal registreres i forbindelse med skogbruksplanleggingen (§ 5).
2. mulighetene for myndighetsdeltakelse i prosesser med utvikling av miljøstandarder.
3. Fastsetting av krav til rapportering (§ 19)
4. Muligheten til fastsetting av forskrifter (§ 4)

Synspunkter på forskrift om foryngelse og stell av skog

Departementets skisse til forskrift om foryngelse og stell av skog er rettet inn mot å sikre en tilfredsstillende volum- og kvalitetsproduksjon av virke.

Miljøkravene i skogbruket legger også føringer på skogbehandlingen i foryngelsesfasen. Dette gjør at volum- og kvalitetsproduksjon bare er ett av de relevante elementer som må avveies. Forskrifter med minstekrav til tetthet og krav til treslagsvalg passer derfor dårlig sammen med et skogbruk som i større grad etterstreber kopiering av den naturlige dynamikken i skogen, samtidig som en har som en målsetting om å legge til rette for restaurering av manglende naturtyper i et skoglandskap. Avveiningen mellom de forskjellige hensyn skjer i dag gjennom landskapsplanleggingen etter Levende Skog-standarden.

Med vennlig hilsen

Asbjørn Mathisen
adm. direktør